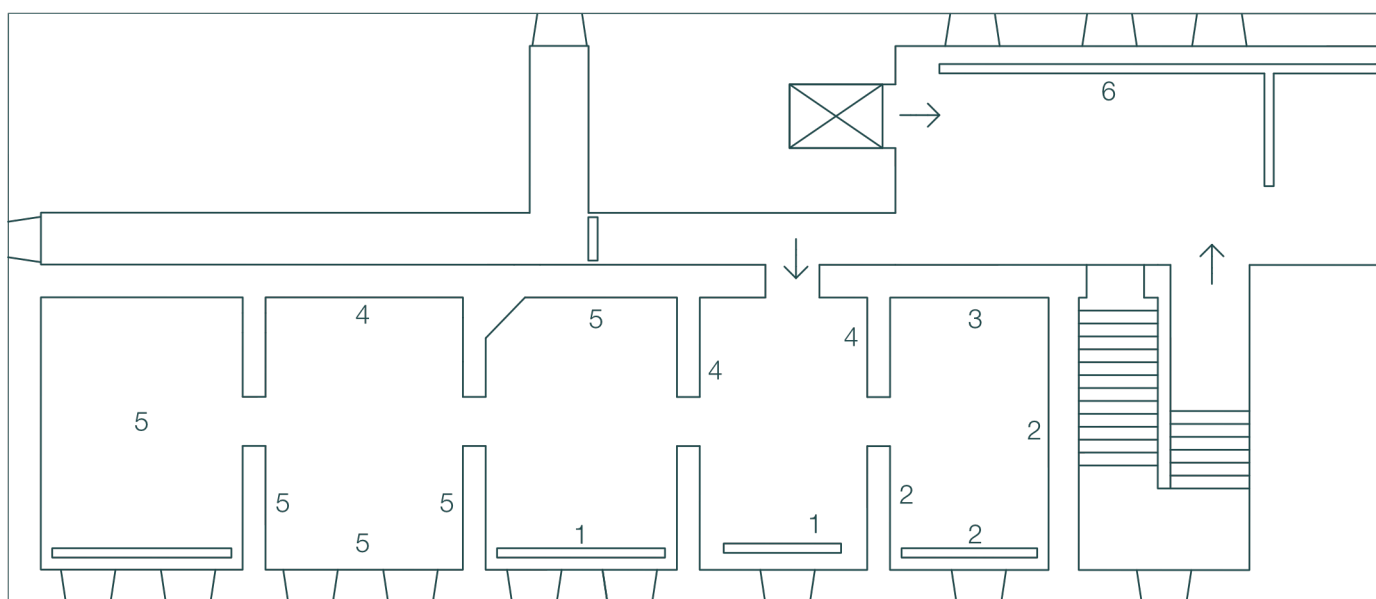

dušan pacúch

v kontexte

2NP

Dušan Pacúch - V kontexte

Dušan Pacúch patrí k vizuálnym umelcom, ktorí nezostávajú uzavretí vo svojej bubline, naopak, je preňho už pravidlom, že svojou tvorbou veľmi pohotovo reaguje na aktuálne dianie vo svete - v globálnom i lokálnom merítku. Svoju pozornosť dlhodobo zameriava najmä na technologicky a ekonomicky vyspelé spoločnosti, krajiny Európskej únie a USA.

dušan
pacúch
v kontexte

- 1** Reštart
séria, medirytina, mezorytina, tlač z plochy, 2024 - 2025
- 2** Komisári
séria, medirytina, mezorytina, tlač z plochy, 2024 - 2025
- 3** Občania
séria, medirytina, mezorytina, tlač z plochy, 2024 - 2025
- 4** Humanoidi
séria, medirytina, mezorytina, tlač z plochy, 2024 - 2025
- 5** Rozdelená spoločnosť
séria, medirytina, mezorytina, tlač z plochy, 2024 - 2025
- 6** štúdie
mix techník, 2024 - 2025

O výstave

Najnovšie grafické cykly z rokov 2024 - 2025 vznikli v kontexte udalostí, ktoré extrémnym spôsobom menia náš doterajší spôsob uvažovania, každodennú existenciu, generujú vznik nových paradigiem, či podporujú etablovanie nového "normálu". Nenápadne modifikujú náš hodnotový systém a nastoľujú otázky spôsobu ďalšej existencie. Vizualizáciou tejto mnohonásobnej premeny autor často stavia pozorovateľov svojej tvorby mimo komfortnú zónu, núti k zamysleniu, nalieha zaujať stanovisko.

Ohromujúco až desivo pôsobí cyklus humanoidných bojových robotov – možno výsledok autorovej vízie, možno produkt prísne utajovaného vojenského výskumu, ktorý vznikol ako reakcia na rusko - ukrajinskú vojnu, postupne sa meniacu z konvenčnej na technologickú. V kontexte vojenských konfliktov otvára autor aj otázku rodovej rovnosti, konkrétne zastúpenia žien v armáde či brannú povinnosť pre obe pohlavia, v súčasnosti platnú v niektorých krajinách. Kontroverzne pôsobí subtílna, unavená postava mladej ženy so samopalom v blízkosti femínneho humanoida v tanečnej až frivolnej póze.

Nové technológie, rýchly rozvoj a razantný nástup AI menia takmer všetky oblasti nášho každodenného, no najmä pracovného života. Zmeny na pracovnom trhu, zánik niektorých profesií a naopak vznik nových, nepotrebnosť ľudskej práce, reflektujú súbory Reštart a Rozdelená spoločnosť. Anonymné, realisticky

odpozorované postavy mladých ľudí z metropolitného prostredia, rovnako ako aj humanoidov tlačou multiplikuje, vytvára variácie dvojíc, menších i väčších skupín. V tomto procese jednotlivci strácajú individuálny charakter, nadobúdajú znaky istej uniformity, vytvárajú interaktivity, ktorých výsledkom je silný pocit osamelosti, sklúčenosti, niekedy ohrozenia až bizarnosti. Atmosféru dotvára indiferentný, neutrálny priestor, prekryvaný rastrami rôznej intenzity a farebnosti, prípadne doplnený naliehavým maliarskym zásahom.

Z autorovho modus operandi sa vymyká jediná postava, atlétka pripravená na štart. Symbolizuje Európu na prahu novej éry, ktorá sa pozvoľne kreuje počas prezidentského mandátu Donalda Trumpa. Štartuje do novej, geopoliticky zmenenej, náročnej doby - napriek tomu ju môžeme, aj keď opatrne, vnímať ako symbol nádeje.

Vo svojich otvorených grafických cykloch autor voľne prechádza od malých formátov až k monumentálnym plochám, pričom s rovnakou istotou formuluje svoj názor i v koláži a maľbe.

Čo zostáva v tvorbe Dušana Pacúcha nemenné, je jeho preferencia klasických grafických techník hĺbkotlače - suchej ihly, mezzotinty, ale i pečiatkovej tlače. Ich kombinácia mu umožňuje prechádzať od čistých línií k jemne budovaným objemom až po maliarsky pôsobiacu stopu. K sile výrazu prispieva aj zdanlivý kontrast obsahu a formy, ktorý spoluvytvára aj mäkkosť a neohraničenosť ručného grafického papiera.

Mgr. Zuzana Sýkorová

dušan pacúch

v kontexte

Dušan Pacúch

Dušan Pacúch sa narodil v roku 1954 v Martine, kde žil do roku 1962, kedy sa s rodinou ako sedemročný presťahoval do Bratislavy. Formatívnym zážitkom v detskom veku sa preňho stalo stretnutie s Martinom Benkom, priamo v umelcovom ateliéri v roku 1961. Jeho výtvarné smerovanie ďalej nasmerovali František Studený a Vladimír Popovič. Po ukončení Strednej školy umeleckého priemyslu v Bratislave sa rozhodol pokračovať v štúdiu na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave. Štúdium úspešne absolvoval v roku 1980 v Ateliéri voľnej grafiky a knižnej ilustrácie profesora Oresta Dubaya. V roku 1983 absolvoval vďaka štipendiu talianskej vlády študijný pobyt v Taliansku, v rokoch 1987 – 1988 vďaka štipendiu francúzskej vlády študijný pobyt vo Francúzsku. V rokoch 1981 – 1990 pôsobil ako odborný asistent na Katedre grafiky VŠVU v Bratislave.

Vystavoval na samostatných i skupinových výstavách v mnohých krajinách Európy a v USA, jeho tvorba sa ocitla v prestížnych výberoch svetového súčasného umenia. Stal sa finalistom medzinárodných súťaží, (v roku 2016 CELESTE PRIZE 2016, Londýn, v roku 2017 bol finalistom Premio Marchionni, Miláno). V roku 2018 získal za svoju tvorbu Cenu Slovenskej výtvarnej únie na VII. Bienále voľného výtvarného umenia. Jeho diela nájdeme v zbierkach viacerých renomovaných inštitúcií ako aj v súkromných zbierkach doma i v zahraničí.

Venuje sa voľnej maľbe a grafike, najmä klasickým grafickým technikám ako sú mezzotinta, lept, suchá ihla. Žije a tvorí v Bratislave, pôsobí ako umelec v slobodnom povolaní.

23. 10. 2025 ——— 10. 03. 2026
turčianska galéria v martine

kurátorka:
zuzana sýkorová